

می‌توان واژه‌ها را چشید و صداها را بوئید؟

دانشمندان بر این باورند که پدیده مرموز هم حسی یا Synesthesia می‌تواند فواید مغزی زیادی از قبیل بالا بردن گنجایش حافظه، تقویت احساسات و بالا بردن خلاقیت برای انسانها داشته باشد.

دانشمندان بر این باورند که پدیده مرموز "هم حسی" یا "Synesthesia" می‌تواند فواید مغزی زیادی از قبیل بالا بردن گنجایش حافظه، تقویت احساسات و بالا بردن خلاقیت برای انسانها داشته باشد.

در حالی که بسیاری از انسانها دیدنی‌ها را می‌بینند و صداها را می‌شنوند، عده‌ای دیگر می‌توانند رنگها را بشنوند و طعم واژه‌ها را بچشند، پدیده‌ای مرموز که "هم حسی" نامیده شده و زمانی رخ می‌دهد که تحریک یکی از حواس پنجگانه منجر به فعال شدن حسی نامرتب با محرک شود. اکنون دانشمندان دریافته‌اند این پدیده شاید فواید ذهنی زیادی داشته باشد و بر این باورند که می‌توانند ریشه تکاملی این پدیده را توضیح دهند.

این پدیده برای اولین بار در قرن 19 میلادی کشف شد، زمانی که محققان دریافتند افرادی خاص هر عدد یا حرف را آغشته به رنگهایی خاص می‌بینند حتی اگر آن حروف یا اعداد با جوهر مشکی نوشته شوند. این وضعیت که به هم حسی حرفی-رنگی شهرت دارد یکی از رایجترین نمونه‌ها از 60 مدل شناخته شده از اختلال هم حسی است.

با وجود اینکه هم حسی می‌تواند در اثر داروهای روانگردان، آسیبهای مغزی، ضعف حسی و حتی هیپنوتیزم رخ دهد، مطالعات نشان می‌دهند دو تا چهار درصد از انسانها به صورت طبیعی هم حسی را تجربه می‌کنند و حتی این پدیده می‌تواند در میان خانواده‌ها منتقل می‌شود. تحلیلهای جدیدی که بر روی هم حسی حرفی-رنگی انجام شده است نشان می‌دهد این پدیده به دلیل افزایش تعداد اتصالات میان مناطق حسگر مغزی به وجود می‌آید.

یکی از کلیدی‌ترین سوالات درباره هم حسی این است که چرا چنین پدیده‌ای در صورتی که برای انسانها فایده‌ای نداشته، باید در روند تکامل باقی مانده باشد. دانشمندان اکنون با بازخوانی اطلاعات قدیمی درباره افرادی که در گذشته به این اختلال مبتلا بوده‌اند، پاسخی برای این سوال یافته‌اند.

نتایج بررسی محققان نشان می‌دهد هم حسی برای مثال در میان نقاشان، شاعران و رمان نویسان هفت برابر دیگران است. محققان عصب شناس دانشگاه کالیفرنیا سن دیه گو بر این باورند که هم حسی در پی جهش ژنتیکی به وجود آمده و باعث می‌شود انسانها نه تنها میان احساسات نامرتب، بلکه میان ایده‌های نامرتب، ارتباطی احساس کرده و منجر به بروز پدیده‌ای شوند که "خلاقیت" نام دارد.

این پدیده در گنجایش حافظه افراد نیز تاثیر قابل توجهی دارد. برای مثال "دانیل تامت" نویسنده بریتانیایی برای هر یک از عدد صحیح مثبت تا رقم 10 هزار، شکل، رنگ، بافت و احساس متفاوتی را در ذهن دارد و از این توانایی برای به خاطر سپردن امتداد عدد پی تا رقم 22 هزار و 514 استفاده کرده است.

محققان همچنین دریافته‌اند ابتلا به هم حسی عددی-رنگی بهتر از ابتلا به دیگر انواع هم حسی از قبیل هم حسی آینه‌ای-حسی است، اختلالی که در آن فرد با لمس شدن دست فرد دیگری که در برابر دید او قرار دارد، احساس لمس شدن را در دستانش خواهد داشت، زیرا در چنین حالتی حس لامسه فرد به شدت تحریک می‌شود. این نشان می‌دهد هم حسی می‌تواند به ظریف‌ترین شکل ممکن حواس انسان را تقویت کند.

بر اساس گزارش ام اس ان، محققان به طور کلی به این نتیجه رسیده‌اند که هم حسی نشانه‌های محکمی از بالا بردن درک عمومی در ذهن انسان را از خود به جا می‌گذارد. در واقع به نظر می‌آید این اختلال نوعی پردازش چند حسی اطلاعات در مغز انسان باشد که به واسطه آن در لحظه‌ای واحد چند احساس مختلف و نامرتب در مغز پردازش می‌شوند.